

Sygn. akt: I C 18/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Sulęcinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSR Sebastian Petlik</i>
Protokolant:	<i>st. sekr. sądowy Jolanta Arbaczevska</i>

po rozpoznaniu w dniu **6 kwietnia 2016 r.** w Sulęcinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. M. i W. M.**

przeciwko **(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

o nakazanie i zapłatę

I. nakazuje stronie pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechania dalszych naruszeń prawa własności gruntu – działka numer (...) położonej w miejscowości O. numer 69, stanowiącej własność na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej powodów P. M. i W. M., dla której to nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta (...) w ten sposób, iż nakazuje stronie pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. do usunięcia z tejże nieruchomości kabla energetycznego – linii kablowej 0,4 kV zasilającej nieruchomość położoną na działce numer (...) – w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku,

II. umorzyć postępowanie o zapłatę kwoty 20000,00 zł,

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów kwotę 3434,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2434,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 18/15

UZASADNIENIE

Powodowie W. M. i P. M. w pozwie skierowanym przeciwko (...) spółka z o.o. w P. wnieśli o nakazanie stronie pozwanej przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazania dalszych naruszeń prawa własności działki grunty 61/7 położonej w O. nr 69, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) w ten sposób, aby strona pozwana została zobowiązana do usunięcia z działki kabla elektrycznego, oraz o zasądzenie kwoty 20000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie z oznaczonej działki w okresie od 24.10.2007r. do dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu roszczenia powodowie podnieśli, iż przez ich działkę przebiega podziemny kabel, który został wykonany bez[prawnie i bez zgody powodów. Powodowie wielokrotnie zwracali się do strony pozwanej o usunięcie bezprawnie położonego kabla, jednakże bez rezultatu. Powodowie jako podstawę roszczenia wskazali art. 222§2 kc.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana (...) spółka z o.o. w P. wniosła o oddalenie powództwa (k. 37-42). W uzasadnieniu stanowiska wskazała, iż poprzednik prawny pozwanej uzyskał zgodę na wybudowanie przyłącza od ówczesnego (...). W związku z tym strona pozwana nie miała jakichkolwiek podstaw aby spodziewać się aby którykolwiek z właścicieli gruntów wystąpi przeciwko niej z jakimkolwiek roszczeniem. Strona pozwana zakwestionowała wysokość dochodzonego odszkodowania w związku z zakwestionowaniem stawki za bezumowne korzystanie z gruntu. Nadto strona pozwana wskazała, powołując się na art. 5 kc, iż zachodzi rażąca dysproporcja pomiędzy niedogodnościami i kosztami, jakie wynikłyby dla niej, gdyby roszczenie powodów byłoby uwzględnione. Rodziłoby to konieczność przebudowy znacznego odcinka istniejących od ponad 20 lat linii, a to z kolei wiązałoby się z wysokimi kosztami.

Powodowie W. i P. M. cofnęli pozew o zapłatę kwoty 20000 zł i zrzekli się w tym zakresie roszczenia (k. 87v).

SĄD USTALIŁ NASTĘPUJĄCY STAN FAKTYCZNY

W. M. i P. M. nabyli nieruchomość położoną w O. nr 69 – działka nr (...) - od żony nieżyjącego S. K. (1) w 2006r. Ich sąsiadem – na działce nr (...) – jest B. B.. S. K. (2) w dniu 04.02.1991r. wyraził zgodę na przeprowadzenie linii elektrycznej (kablowej) przez swoją działkę. Było to przyłącze kablowe 0,4kV – kabel (...) 4x35, poprowadzone na głębokości 0,7 m od słupa linii napowietrznej. Odbiór tego przyłącza nastąpił w dniu 18.04.1991r.

(**dowód:** - odpis księgi wieczystej (...) k. 8-12,

- oświadczenie S. K. (3) k. 57,

- dokumentacja techniczna k. 50-56, 58-61,

- zeznania świadka U. M. k. 87,

- zeznania powódki W. M. k. 87v - 88).

Podczas prac na działce przy sadzeniu drzew B. B. zwrócił uwagę W. M. aby ta nie wykopała jego kabla. Kolejne problemy z przebiegiem kabla energetycznego pojawiły się z chwilą, kiedy małżonkowie M. wymienili piec centralnego ogrzewania. W związku z tym, iż kabel ten przebiega w małej odległości od domu nie mogą dokonać przebudowy kotłowni – przeniesienia jej na zewnątrz budynku. Istniejąca kotłownia nie spełnia wymogów bezpieczeństwa i stanowi zagrożenie dla mieszkańców domu nr 69 czyli małżonków M. i członków ich rodziny. Również kabel przechodzi przez skarpe, która jest nachylona w kierunku domu co sprawia problem przy odprowadzaniu wód opadowych. W 2009r. W. M. zwracała się do (...) w S. o usunięcie kabla przechodzącego przez należącą do niej i do jej męża nieruchomość jednakże (...) Operator zaproponowało jedynie ustanowienie służebności przesyłu za zwrotem podatku od nieruchomości za teren zajmowany przez przyłącze kablowe.

(**dowód:** - dokumenty k. 14-20,

- zeznania świadka P. M. k. 72v,

- zeznania powódki W. M. k. 87 v-88).

Nieruchomość B. B. może być zasilona z tej samej linii napowietrznej 0,4kV i tego samego słupa, przy ominięciu budynku małżonków M.. Przebieg linii będzie dłuższy – 110 m – a dotychczasowa długość to 50 m. Wartość robót demontażowych istniejącej linii to kwota 3121,56 zł netto, wartość robót montażowych związanych z wykonaniem nowej linii to kwota 6364,79 zł netto, łączna wartość prac brutto to kwota 11668,21 zł.

(**dowód:** opinia biegłego k. 124)

SĄD ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE

W związku z oświadczeniem powodów o cofnięciu pozwu i zrzeczeniu się roszczenia w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 20000 zł sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 355§1 kpc w zw. z art. 203§1 i 4 kpc.

W pozostałym zakresie roszczenie powodów zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z treścią art. 222 § 2 kc roszczenie negatoryjne jest to roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń skierowane przez właściciela przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą.

Roszczenie negatoryjne przysługuje właścicielowi w przypadku bezprawnego naruszenia własności w inny sposób, aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą. Roszczenie ma charakter obiektywny, zatem nie zależy ani od stanu wiedzy naruszającego o tym, że wkracza w cudze prawo własności (dobrej lub złej wiary), ani tym bardziej od jego winy. W stosunkach sąsiedzkich mogą one także przybrać postać immisji, w tym zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich.

Roszczenie negatoryjne jest wymierzone - podobnie jak roszczenie windykacyjne - przeciwko trwałemu wkroczeniu w sferę uprawnień właściciela przez osobę nieuprawnioną. Jednakże w przeciwieństwie do roszczenia windykacyjnego chroni przed naruszeniem, które może się wyrazić w wytworzeniu ciągłego lub powtarzającego się i grożącego powtarzaniem pogwałceniem sfery uprawnień właściciela. Konieczną przesłanką roszczenia negatoryjnego jest bezprawność naruszenia prawa własności. Stan ten można z kolei przyjąć w sytuacji, gdy właściciel nie wyraził zgody na określone działania naruszające jego prawo własności.

Powodowie wykazali w niniejszym postępowaniu, iż są właścicielami nieruchomości, przez którą przebiega linia energetyczna- kabel, która zasila nieruchomość sąsiednią – dom na działce nr (...). Powodowie w sposób jednoznaczny sprzeciwili się – z chwilą powzięcia o tym wiadomości – takiemu przebiegowi linii energetycznej, czego wyrazem były ich wnioski z 2009r. o usunięcie linii energetycznej. Okoliczność powyższa świadczy o bezprawności działania strony pozwanej, która nie może się uwolnić od tego zarzutu poprzez wskazanie na posiadanie zgody na taki przebieg linii wyrażonej przez poprzedniego właściciela nieruchomości. W przedmiotowej sprawie powodowie nie wyrazili na takie działanie zgody, dlatego póki właściciel (powodowie) nie wyrazi zgody na korzystanie z jego rzeczy lub nie zostanie przeprowadzona procedura, której celem jest wymuszenie takiej zgody, korzystanie takie jest bezprawne i stanowi naruszenie własności.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew powołała się na nadużycie prawa podmiotowego przez powodów, pozostające w kolizji z art. 5 kc.

Możliwość powołania się przez pozwanego na nadużycie prawa podmiotowego właściciela, który dochodzi roszczenia negatoryjnego, nie jest wykluczone. Względem na ochronę własności jako prawa gwarantowanego w Konstytucji RP nakazuje jednak, by korzystanie z przepisu art. 5 kc w odniesieniu do prawa podmiotowego właściciela następowało w sposób bardzo ostrożny. Podobnie jak w przypadku roszczenia windykacyjnego, tak też i w odniesieniu do roszczenia negatoryjnego, jedynie wyjątkowe okoliczności sprawy mogą uzasadniać zastosowanie art. 5 kc. Powinno przy tym chodzić o uwzględnienie okoliczności przemijających, które sprzeciwiają się w danej chwili uwzględnieniu powództwa negatoryjnego, nie zaś o utrwalenie niezgodnego z prawem stanu, w którym własność jest permanentnie naruszana. Sąd Najwyższy podkreślał, że "w żadnym wypadku art. 5 k.c. nie może prowadzić do unicestwienia roszczenia negatoryjnego" (wyr. SN z 10.3.2011 r., V CSK 287/10, L.). Należy jednak zauważyć, że w niektórych przypadkach konieczna jest akceptacja szerszego stosowania art. 5 kc jako środka ochrony przed roszczeniem negatoryjnym. Stopień naruszenia własności innego niż pozbawienie posiadania bywa przecież bardzo różny, podobnie jak różne bywają konsekwencje społeczne i gospodarcze przywrócenia stanu zgodnego z prawem i usunięcia naruszeń. Błędem byłoby nieuwzględnianie relacji, w jakiej pozostaje skala naruszenia własności do kosztów ich usunięcia. W wyroku z dnia 09.07.2008 r. (V CSK 52/08, L.) SN uznał za słuszne sformułowane przez sądy niższych instancji twierdzenie, że w odniesieniu do powództwa negatoryjnego przesłanki zastosowania art. 5 kc należy ocenić bardziej liberalnie niż w przypadku powództwa windykacyjnego. Jeśli naruszenie własności ma charakter hipotetyczny lub niezbyt istotny, a

koszty usunięcia naruszenia są nieproporcjonalnie duże w odniesieniu do jego skali, wówczas uzasadniony może być zarzut nadużycia prawa podmiotowego przez właściciela.

W przedmiotowej sprawie nie sposób uznać, aby roszczenie powodów w jakimkolwiek zakresie pozostawało w sprzeczności z art. 5 kc. Wskazać po pierwsze należy, iż powodowie wskutek przebiegu linii energetycznej nie mogą wykonywać uprawnień właścicielskich na nieruchomości w postaci czy to ukształtowania terenu celem odprowadzenia wód opadowych czy też rozbudowy domu (kotłowni) dla uniknięcia zagrożenia, jakie za sobą niesie korzystanie przez nich z dotychczas istniejącej kotłowni. Tym samym przebieg linii energetycznej narusza prawo własności powodów nie tylko hipotetycznie, ale wręcz uniemożliwia im podejmowanie jakichkolwiek decyzji co do możliwości dysponowania i wykonywania prawa własności. . Po wtóre Sąd dokonał analizy ewentualnych kosztów dokonania przebudowy przyłącza do działki nr (...) (sąsiedniej z powodami) , również z uwzględnieniem jej odmiennego przebiegu. W tym celu z urzędu został dopuszczony dowód z opinii biegłego z zakresu energetyki. Na podstawie tego dowodu można jednoznacznie stwierdzić – wbrew twierdzeniom strony pozwanej , iż przebudowa aktualnie istniejącej linii to koszt rzędu 11668,21 zł, na który składają się tak roboty demontażowe istniejącej linii jak i montażowe nowej linii. Przebieg zaprojektowanej nowej linii jest dłuższy od obecnie istniejącego (50 m obecnie, 110 m linii projektowanej), ale nie narusza uprawnień właścicielskich innych podmiotów, w tym również powodów, i zapewnia w takim samym stopniu zasilenie działki nr (...) i znajdującego się na tej działce budynku mieszkalnego. Eksponowany przez stronę pozwaną interes ogółu sprowadza się jedynie do wskazywanej nieruchomości sąsiedniej, co również przemawia przeciwko uznaniu roszczenia powodów za naruszające art. 5 kc. Sam koszt wykonania nowej linii (z uwzględnieniem demontaży starej) nie stanowi sumy nieproporcjonalnie dużej, a w zestawieniu do sytuacji majątkowej strony pozwanej (kapitał zakładowy 4678050000,00 zł - <http://krs-pobierz.pl/enea-operator-i85071/krs>) jest kwotą wręcz marginalną, stanowiącą 0,00025 % tego kapitału.

Reasumując powyższe Sąd uznał, iż roszczenie powodów oparte o art. 222§2 kc jest uzasadnione i dlatego też nakazał stronie pozwanej przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie dalszych naruszeń prawa własności nieruchomości powodów – działka nr (...) położonej w miejscowości O. nr 69 przez usunięcie z niej kabla energetycznego – linii kablowej 0,4 kV zasilającej nieruchomość położoną na działce nr (...). Sąd określił również termin do usunięcia tego naruszenia – 6 miesięcy – mając na uwadze treść art. 1049 §1 kpc i ewentualne postępowanie egzekucyjne związane z wykonaniem orzeczenia ,co nie stanowi wyjścia ponad żądanie strony powodowej (nie dotyczy podstawy faktycznej roszczenia). Jednocześnie tak określony termin, w ocenie sądu, jest wystarczającym dla strony pozwanej na podjęcie wszelkich niezbędnych czynności związanych z realizacją obowiązku wynikającego z rozstrzygnięcia uwzględniającego roszczenie powodów.

Zeznania świadków U. M., P. M. oraz powodów sąd uznał za wiarygodne, znajdujące poparcie w dowodach z dokumentów, nie zawierające wewnętrznych sprzeczności jak i nie pozostające we wzajemnej opozycji. Opinia biegłego L. B. (k. 124) zawierała wiadomości specjalne, które niewątpliwie były przydatne do weryfikacji całokształtu materiału dowodowego jak i samych twierdzeń stron sporu, nie była przez strony kwestionowana w żadnym zakresie. Z tych też przyczyn sąd podzielił argumenty zawarte w opinię i potraktował ją jako rzetelną i sporządzoną w sposób obiektywny i bezstronny.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kc uznając, iż strona powodowa wygrała proces w zakresie roszczenia negatoryjnego, przy określonej wartości przedmiotu sporu 20000 zł koszty powodów to opłata sądowa w kwocie 1000 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2400 zł (oraz § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w zw. § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – Dz. U. nr 1800 z 2015r.) z wraz z opłatą skarbową (k. 6).